వర్షనరాజుగారి దివాణం

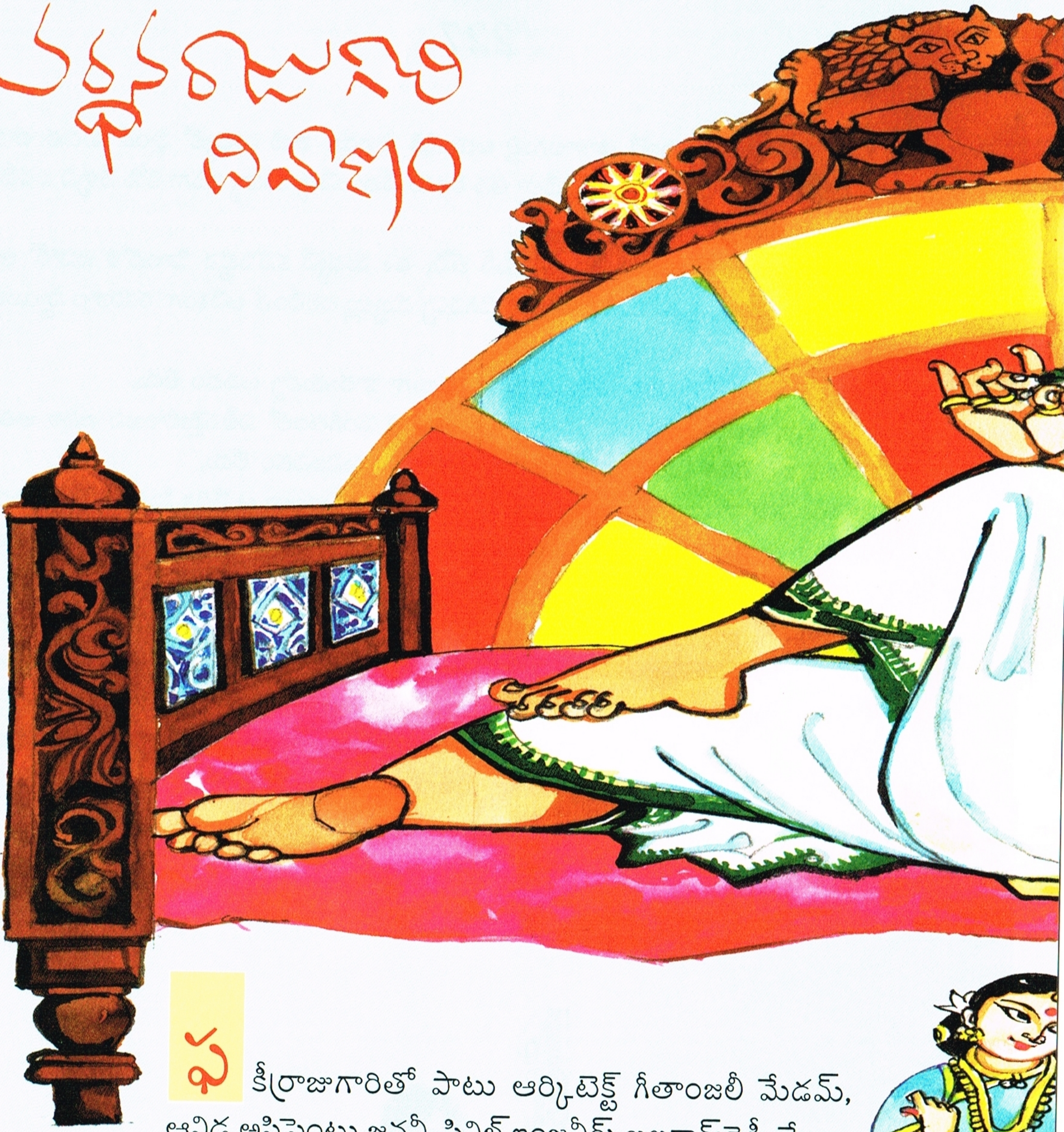

ఫకీర్రాజుగారితో పాటు ఆర్కిటెక్ట్ గీతాంజలీ మేడమ్, ఆవిడ అసిస్టెంటు జననీ, సివిల్ ఇంజనీర్స్ బలరామ్‌రెడ్డీ, వేణూ, నేనూ అరకు రైల్వేస్టేషన్లో కిరండోల్ పాసింజరు దిగేసరికి మధ్యాన్నం పన్నెండు దాటింది.

ఫకీర్రాజుగారి దగ్గరకి పరుగెట్టుకొచ్చిన పాతికేళ్ళ కుర్రాడు "కన్నాజీరావుగారి అబ్బాయినండి, నా పేరు సుధాకర్. నాన్నగారు అర్జంటు పని బడి జైపూరెళ్ళారండి. ఆయనొచ్చేలోగా మిమ్మల్ని జాగర్తగా చూసుకోమన్నారండి... రండి" అన్నాడు.

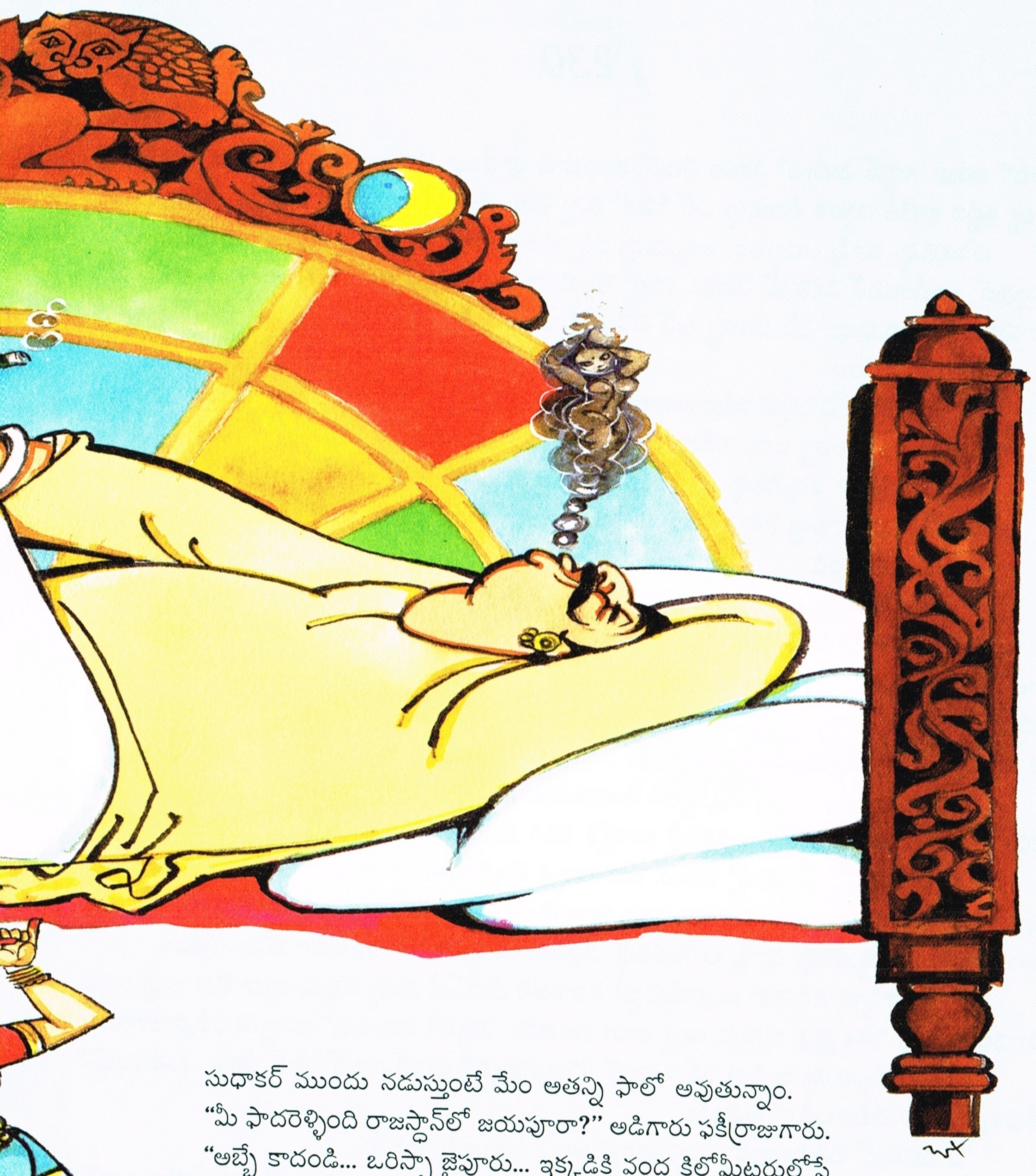

సుధాకర్ ముందు నడుస్తుంటే మేం అతన్ని ఫాలో అవుతున్నాం.

"మీ ఫాదరెళ్ళింది రాజస్థాన్‌లో జయపూరా?" అడిగారు ఫకీర్రాజుగారు.

"అబ్బే కాదండి... ఒరిస్సా జైపూరు... ఇక్కడికి వంద కిలోమీటర్లులోపే నండి... రండి" అని పద్మాపురం గార్డెన్‌లోకి తీసుకెళ్ళాడు. పొడుగాటి సిల్వర్‌హ్యాక్ చెట్లకి పది అడుగులపైన టీక్ చెక్కతో కట్టిన కాటేజెస్ చూపించి "మీకు తెల్సను కోండి అయినా చెప్తున్నాను. వీటిని ట్రీ కాటెజెస్ అంటారు. లోపల చాలా బాగుం టాయి. వీటిలోనే మీ మకాం" అన్నాడు.

వాటిలో సింగిల్ కాటేజ్‌లూ డబుల్ కాటేజ్‌లూ వున్నాయి. ఎవరికి కావల్సి నవి వాళ్ళని తీసుకొమ్మని ఫకీర్రాజుగార్ని మట్టుకు "మీకోసం సూటు బుక్ చేశాను

రండి" అంటా గార్డెన్ మధ్యలో ఎకరం నేలలో వందలాది పూడలూ కొమ్మల మధ్య ఉన్న పెద్ద మర్రిచెట్టు మధ్య కట్టిన కాటేజ్ దగ్గరకి తీసుకెళ్ళి ఎల్ షేప్‌లో ఉన్న చెక్క మెట్లమీంచి పై కెక్కించాడు.

లోపలికెళ్ళి చూస్తే అద్భుతం. అక్కడున్న ఫర్నీచరంతా రా టీక్‌వుడ్‌తో చేసిందే. ఆదివాసీలు చేసిన వస్తువుల్తో ఇంటీరియర్ డెకరేషన్ చేశారు. హాల్లో తెల్లటి స్పాంజి పరుపులేసిన సోఫాలు, లోపలి కాట్స్ మీద బూరుగుదూది పరుపులు. ఏసీ మిషన్లు ఆన్ చేసేసరికి హాయిగా వుంది.

భోజనాలొచ్చాయి.

తిన్నాకా సుధాకర్‌ని పిల్చిన ఫకీర్రాజుగారు "మీ నాన్నగారు వచ్చేలోగా కాలక్షేపమేంటి మాకు?" అన్నారు.

"మీరెక్కడికెళ్ళాలన్నా బండి రెడీగా వుంది" అన్నాడు సుధాకర్.

"చీకటి పడేలోగా ఎక్కడికెళ్ళి రమ్మంటావ్?" అన్నాను.

క్వాలిస్ డ్రైవర్ నాజర్ని పిల్చిన సుధాకర్ "డుమ్రిగూడా వాటర్ ఫాల్స్ దగ్గరకి తీసుకెళ్ళు" అన్నాడు.

బయల్దేరింది బండి.

చాలా పద్ధతిలో నడుపుతున్నాడు డ్రైవర్ నాజర్.

అరకు లెవెల్ క్రాసింగ్ దాటి పదకొండు కిలోమీటర్లు ప్రయాణం చేశాకా డుమ్రిగుడా (చాపరాయి) వాటర్‌ఫాల్స్ దగ్గర ఆపాడు. ఆగస్ట్ నించి జనవరి దాకా ఉధృతంగా పారే ఆ జలపాతం మొత్తం ఎండిపోయుందిప్పుడు. వందల సంవత్సరాల నించి పడున్న ఆ బండరాళ్ళ మధ్య టూరిజం వాళ్ళు కొత్తగా కట్టి రంగులేసిన ఆ కట్టడాలు చాలా ఆర్టిఫిషియల్‌గా వున్నాయి.

ఎక్కువసేపుండ బుద్దవక అక్కడ్నించి కించమండ, పెదగరువు, కోట్నపల్లి, హుకుంపేట దాటి చింతల వీధొచ్చి రైట్లో ఉన్న జోలాపుట్టూ, ఒనకడిల్లీ రూట్లోకి తిరిగి ముందుకెళ్తే మత్స్యగుండం వచ్చింది.

అక్కడ చిన్నచిన్న గుంటల్లో చేపలు. అవి వాళ్ళకి దేవతలంట. వాటి ముక్కులకి బంగారపు తీగలు కుడతారట. అక్కడకెళ్ళిన మాకు టూరిజం వాళ్ళ కట్టడాలే బాగా కనిపించాయి. ఎవరో చూపించారు చేపలుండే గుంటలు. తీరా అక్కడికెళ్ళి చూస్తే ఆ గుంటల్లో చేపలూ కనిపించలేదు. దేవతలూ కనిపించలేదు.

అక్కడ కాస్సేపు గడిపాకా బలరామ్‌రెడ్డికీ గీతాంజలి మేడమ్‌కీ మధ్య దేవుడున్నాడా లేడా అన్న వాదన మొదలయ్యింది. "ఈ టైపు ఆర్గ్యుమెంట్లు చాలా చూశాను. ఎప్పటికీ తెమలవు" అన్నారు ఫకీర్రాజుగారు.

సెగలు గక్కుతున్న ఆ డిస్కషన్ మధ్యలో కొచ్చిన క్వాలిస్ డ్రైవర్ నాజర్ "సార్ మీకు మనుషుల్లోనే దేవుళ్ళుంటారని తెలీదాండీ?" అన్నాడు.

"ఏ మనిషిలో దేవుడున్నాడో చెప్పవయ్యా" అంది గీతాంజలి మేడమ్.

"చీకటి పడిపోయింది. రేపు చెపుదూగానీ రాత్రి భోజనానికి అరకు వెళ్దామా మధ్యలో ఏదన్నా వూరుందా?" అన్నాడు సివిలింజనీరు వేణు.

"పాడేరు వెళదాం సార్... అరకులా పాపులరవలేదుగానీ ఆ వూరికన్నా పెద్దది" అని బండిని ముందుకు పోనిచ్చాడు నాజర్.

పాడేరు ముందు తగిలే పాలిటెక్నిక్ వాళ్ళ బిల్డింగుల్లో లైట్లు వెలగడం లేదు. తలారిసింగి ట్రైబల్ వెల్ఫేర్ హాస్టలు వార్డెనుగారు స్ప్లెండరేసుకుని నక్కలపుట్ట వేపెళ్ళిపోతున్నాడు. కాశీగారి సినిమాహాలు ముందున్న జనం నెమ్మదిగా లోపలకెళ్తున్నారు. కొండల మధ్యలో ఉన్న మోదకొండమ్మ (పాదాలు) గుడి పూజారి జన్నికృష్ణ ప్రసాదు పూళ్ళో కొస్తున్నాడు. భవానీ రెడీమేడ్, భవానీ హార్డ్‌వేర్ ఇలా ఆ వూళ్ళో చాలా బోర్డులున్నాయి. నాజర్నడిగితే "అవన్నీ ఒక కుటుంబానికి చెందినవేనండి" అంటా బండిని గంపరాయిలక్ష్మి హోటలు ముందాపాడు.

భోజనం చేస్తూ "ఇప్పుడే కాచినట్టున్నారు చాలా బాగుంది చేపల పులుసు" అన్నారు ఫకీర్రాజుగారు.

"నిన్నరాత్రి కాచిన చేపల పులుసు ఇవేళ తింటే రుచి అంటారండి మా సుగుణమ్మగారు" అన్న నాజర్ వాళ్ళ సుగుణమ్మగారి ఆవపెట్టిన పనసపొట్టు కూర గురించీ, రోట్లో దంచీ దంచని కొబ్బరీ, పునాసమావిడీ, పండు మిరప్పళ్ళ పచ్చడి గురించీ, చిన్నముక్కలు కోసిన వేటమాంసం ముక్కలూ, ఆగాకారగాయ ఇగురు గురించీ వారం రోజులైనా వూరగాయలాగ పాడవని నాటుకోడి వేపుడు గురించీ చెపుతుంటే నోరూరింది అందరికీ. ఆ వంటలు వెంటనే ఆరగించాలన్న ఆత్రం అందర్లోనూ పెరిగింది.

భోజనాలయ్యేకా తిరిగి అరకెళ్ళేసరికి బాగా రాత్రయ్యింది.

మర్నాడు అందరికీ బ్రేక్‌ఫాస్ట్ పట్టుకొచ్చిన వాళ్ళబ్బాయి చెప్పాడు. కన్నాజీరావుగారింకా రాలేదంట. "ఫోనులో మాటాడదామంటే నాలుగురోజులుగా ఇక్కడ బిఎస్ఎన్నెల్ టవర్ ఫెయిలైంది. ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ రేపు సాయంకాలానికి దిగిపోతారండి ఈలోగా ఇక్కడ మీరు చూడాల్సినవి చాలా ఉన్నాయి గదండి" అన్నాడు సుధాకర్.

"ఇవ్వేళ పద్మాపురం వాటర్ ఫాల్స్ వేపెళ్దాం సార్" అన్నాడు నాజర్.

పద్మాపురం ఊరు దాటేదాకా బాగానే వుందిగానీ అక్కడ్నుంచి మొదలైంది గతుకుల ర్రోడ్డు. బండి కదలడం కనాకష్టంగా వుంది.

పేరు తెలీని పసుపుపచ్చ చెట్ల కింద గొర్రెలూ మేకలూ మేస్తున్నాయి. వాటి యాజమాని విప్పిన గొడుగు నేలమీద పెట్టి ఆ నీడలో తల పెట్టి పడుకున్నాడు. అరడజను మంది గిరిజన స్త్రీలు షోగ్గా తయారయ్యి అరకు లోయవే వెళ్తున్నారు. వాళ్ళని క్రాసయిన అయిదుగురాడాళ్ళు నీళ్ళు పట్టుకుని సీవండి బిందెమీద సీవండి బిందె అలాగ నాలుగు బిందెల్దాకా పట్టుకుని ఎదురొస్తున్నారు. హాస్టళ్ళలో చదువుకుంటున్న కుర్రాళ్ళు శలవల కొచ్చారేమో ఎర్రటి టీ షర్టులూ వెలిసిపోయిన జీన్ పేంట్లేసుకుని ఎదురొస్తున్నారు.

ఆ గ్రామం పేరు రణజిల్లెడంట. అంగన్‌వాడీ స్కూలు, చిన్న కిరాణాకొట్లు, కాఫీ హోటలు సందుల్లోంచి వెళ్తున్న క్వాలిస్‌లోంచి చూస్తుంటే గిరిజనుల ఇంట్లో ఫంక్షనేదో జరుగుతుంది. గాడిపొయ్యిలు తవ్వి, వాటి మీద ఇత్తడి డేగిశాలు పెట్టి వంటలు చేసుకుంటున్నారు.

బండిని ఇంకొంచెం ముందుకి తీసుకెళ్తుంటే ఎదురైన గిరిజన స్త్రీ "వెళ్తున్నారుగానీ అక్కడ నీళ్ళు లేవు దారి సరిగా లేదు" అంది ఒరియాలో.

చిరాకుపడ్తా వెనక్కి తిప్పాడు క్వాలిస్‌ని.

ఘాటీ ఎక్కాం. దారి పొడుక్కీ వేలాది ఎకరాల్లో ఉన్న పొడుగాటి సిల్వర్‌హుక్ చెట్ల కింద రెండడుగుల ఎత్తులో కాఫీ చెట్లున్నాయి. ముదురు పచ్చరంగులో ఉన్న ఆ చెట్లు ఆకులమీద పడిన ఎండ వెండిలా మెరుస్తుంది. ఇక మిరియాల పొదులు సిల్వర్‌హ్యూక్ చెట్ల చుట్టూ అల్లుకుపోయున్నాయి. లోపలికి చూస్తుంటే పగలే వెన్నెల్లా కొన్నిచోట్ల, కొన్ని చోట్ల పగలే చీకటిలాగుంది. అక్కడక్కడా రోడ్డు పక్కనే ఉన్న పనసచెట్ల మొదట్లోనూ, కొమ్మలకీ కాయలు. పండటానికింకా టైముందంట.

త్రైడ స్టేషనూ, ఏటిడిసి వాళ్ళు జంగిల్‌బెల్సూ అని పేరు పెట్టి కట్టిన కాటేజ్‌లూ, డముకువాటర్ ఫాల్సూ తిరిగి మధ్యాహ్నం అనంతగిరిలో వున్న తమిళం వాళ్ళ హోటలు శంకర్‌విలాస్‌లో భోజనం చేస్తున్నప్పుడు మళ్ళీ సుగుణమ్మగారి టాపికొచ్చింది. ఆమె హోటలు కొచ్చిన కారు డ్రైవరుకిగానీ ఆటోడ్రైవరుకిగానీ డబ్బులు పుచ్చుకోకండా భోజనం పెడతారంట. జాన్ అనే డ్రైవరు టూరిస్టుల్ని సుగుణమ్మగారి హోటలుకి ఎదురుగా వున్న అనకాపల్లి వాళ్ళ హోటలుకీ గరివిడి వాళ్ళ హోటలుకీ తీసుకెళ్తాడు. అది తెల్సి కూడా నవ్వుతా వాడికి ఫ్రీ భోజనం పెడతారు సుగుణమ్మగారు. అంతేగాకండా చాలామంది డ్రైవర్లు ఆవిడ దగ్గర అప్పులు పట్టుకెళ్తారుగానీ తిరిగివ్వరు.

ఇలా ఆవిడ గురించి వింటుంటే 'ఎంత మంచి మనిషి ఆ సుగుణమ్మగారు. రేపు బొర్రా గుహలకెళ్ళినప్పుడు తప్పకుండా ఆవిడ్ని చూడాలి, ఆవిడ హోటల్లో తప్పకుండా భోజనం చెయ్యాలి' అనుకున్నామంతా.

*

మర్నాడు పొద్దుట మంచులేదుగానీ చలి బాగా ఉంది. చెట్ల మీదున్న పక్షుల కిచకిచల శబ్దాలు చక్కగా వినబుద్దేస్తున్నాయి. పేరు తెలీని పక్షేదో అంతిమస్థాయిలో కూస్తా వెళ్ళిపోతుంది. వరసగా వున్న ఒక రకం పూలచెట్లు రాత్రంతా తియ్యటి వాసనొచ్చే వైలెట్ కలర్ పూలని గుట్టలుగా రాల్చాయి. ట్రీ కాటేజ్ చెక్క మెట్లు దిగి ఆ రాలిన పూలని తొక్కుకుంటా ముందుకెళితే బాటకి కుడిపక్కన మూడు అంతస్తుల్లో గుండ్రటి పాక కనిపించింది. తాటాకుతో కూడా మూడంతస్తుల పాక వెయ్యొచ్చా, ఇంతకుముందెక్కడా చూళ్ళేదే అనుకుంటా లోపలికెళ్ళి చూస్తే కుందేళ్ళు తాబేళ్ళూ రామచిలకలూ పిచ్చికలూ పావురాళ్ళూ లవ్‌బర్డ్సూ ఆ పాక లోపలి పంజరాల్లో ఆడుకుంటున్నాయి. కాఫీ ఫ్లాస్కూ పేపర్‌తో వచ్చిన సుధాకర్ "టిఫిన్లు కుర్రాళ్ళు తెస్తున్నారు సార్" అన్నాడు.

గంటలోపే తయారైపోయామంతా. నాజర్ క్వాలిస్ కూడా వచ్చేసింది.

ఘాటీ ఎక్కి రకరకాల మలుపులు తిరిగి సుంకరమెట్ట వంతెన దగ్గర కొచ్చాం. ఆ బెల్టులో జరిగే సంతల్లో కల్లా పెద్దది అరకు సంతయితే తర్వాతది సుంకరమెట్ట సంతేనంట. కర్రల్తో వేసిన పందిళ్ళ మీద ఎరుపురంగూ ఎక్కువగా నీలం రంగు ప్లాస్టిక్ సంచులు పరిచి ఆ నీడలో దుకాణాలు పెట్టారు. పందిళ్ళ చుట్టూ తాళ్ళు కట్టి వాటి మీద ముదురురంగుల చీరలూ గౌన్లూ చొక్కాలూ లుంగీలూ వేలాడగట్టి వ్యాపారస్తులు అమ్మడం. వాటిని తిరగేసి మరగేసి చూస్తూ "ఇవన్నీ కలకత్తా నించి తెచ్చిన చవకరకం మాకు తెల్దా" అని తెలివిగా బేరాలాడు తున్నారు.

స్లోగా ముందుకెళ్తుంది క్వాలిస్.

ఒకచోట కారం పెద్ద గుట్టపోసి కూర్చున్నాడో మనిషి. అతనికి కాస్త దూరంలో ఉప్పు పెద్ద రాసిగా పోసు క్కూర్చున్నాడింకో మనిషి. వాడి పక్కనే ఎండి చేపల దుకాణంవాడు. ఒకచోట పిక్క తియ్యని చింతపండు రెండు బుట్టలు పెట్టుక్కూర్చున్న గిరిజన స్త్రీ, రెండు కొండ అరిటిపళ్ళ గెలలూ ఓ వంద పైనాపిల్సు గుట్టతో గిరిజనుడు. టమోటాల గంపల్తో వచ్చిన భార్యాభర్తలు చాలా చవగ్గా అమ్మేస్తున్నారు.

"పంట ఎక్కువ అవటం వల్ల టమోటాల రేటు బాగా పడిపోయింది. అరకులోయలో ఏ హోటల్లో చూసినా టమోటా చెట్నీలే. ఈ సంతలో దుకాణాలన్నీ కిందనించి వచ్చిన వాళ్ళవేనండి. ఈ వ్యాపారుల్లో ఎక్కువమంది కోమట్లే సార్" అంటా హారన్ కొడ్తున్నాడు నాజర్.

అనంతగిరి దాటి బొర్రాజంక్షను దగ్గర కొచ్చాం.

కుడి పక్కకి తిరిగితే విశాఖపట్నం, ఎడం పక్క దిగివలో కొన్ని మైళ్ళ ప్రయాణం చేస్తే బొర్రా గ్రామం.

వెళ్తున్న మా దారి కడ్డంగా చెక్‌పోస్ట్ గేటులా పొడుగాటి కర్ర అడ్డం పెట్టి దానికి ఎడాపెడా నిలబడ్డారు కొంతమంది గిరిజన యువతులు.

"ఇదేంటి?" అన్నాడు ఉదయంనించీ నోరు విప్పని జనని.

"ఈ నెలంతా ఈ ఘాట్‌రూట్‌లో ఇలా పొడుగ్గా ఉన్న లావుపాటి కర్ర అడ్డం పెట్టి వచ్చే బళ్ళనీ వెళ్ళే బళ్ళనీ ఆపి ఒక రూపాయి వసూలు చేస్తారంట."

"ఎందుకంట?'' అడిగాడు వేణు.

"వేసవికాలం గదా, వీళ్ళకి పన్లుండవండి. అందుకని ఇలా దండుకుంటారు. ఈ దండుకోడాన్నే ఈటెల పండగంటారండి. మనం రూపాయిస్తే సరే లేకపోతే మనమీద ఏదో కలిపిన రంగు నీళ్ళు పోసేస్తారండి. వంటి మీద అవి పడ్డచోటల్లా ఒకటే దురద. అంతేగాకండా ఈ ఆడోళ్లు ఒరియా భాషలో పచ్చి బూతులు తిడతారండి మన కర్థం కాదనుకోండి'' అన్నాడు.

"ఇదేం పండగయ్యా బాబూ'' అంది గీతాంజలి మేడమ్.

"ఇది అనాదిగా వస్తున్నదండి. అయితే వీళ్ళీ మధ్య బాగా ముదిరిపోయారు. కింద నించి వచ్చిన వాళ్ళంటే చాలా చిన్న చూపయిపోయింది. ఇది మా నేల, మా రాజ్యం అంటా ఒకటే గొడవ, ఒకటే డామినేషన్'' అన్నాడు నాజర్.

ఇక అక్కడ్నించి దారి పొడుక్కీ అదే గోల. రూపాయిస్తే కాదు అయిదంటున్నారా ట్రైబల్ లేడీస్. ఇవ్వకపోతే ఒరియాభాషలో తిట్లు.

"ఇవాళ ఫస్ట్ డే. రేపట్నుంచి ఘాటీ అంతా ఇదే అల్లరి'' అన్నాడు నాజర్.

అలా కొంతదూరం వెళ్ళి అలిసిపోయిన మేం దారి పక్కనున్న ఆ పెద్ద పనసచెట్టు కింద బండాపాం.

ఫకీర్రాజుగారు బొర్రా జంక్షన్‌లో కొన్న చల్లటి బీర్లు బయటికి తీసి అందరికీ ఇస్తున్నారు.

నా పక్కనే కూర్చున్న నాజర్‌కి బీరిస్తే రెండు గుటకలేసి "ఈ గిరిజనులు ఇలా ప్రవర్తించడానికి కూడా కారణం ఉందిలెండి. కింది నించి వచ్చిన వాళ్ళు చాలా సంపాదిస్తున్నారు. ఎప్పటికైనా వీళ్ళు గిరిజనుల్ని ముంచేస్తారని వాళ్ళ భయం. అందుకే ఈ డామినేషను. మీకో సంగతి తెల్సా సార్. అరకులోయలో వ్యాపారాలు చేసే వాళ్ళెవరిదీ సొంతూరు అరకులోయ కాదండి. ఆ మాట కొస్తే నాదీ కాదండీ'' అన్నాడు.

"ఏ వూరు మీది?''

"ఉత్తర కంచి.''

"కాశీ, దక్షిణ కాశీ తెల్సు. కంచి తర్వాత ఉత్తర కంచి ఒకటుందా?'' అన్నారు ఫకీర్రాజుగారు.

"ఉందండి... ఎక్కడుందో లాస్ట్‌లో చెబుతాగానీ ఆ వూరంతా రాజుల మయవండి... ఈ బీరు తాగడం అయ్యేలోపు కాలక్షేపానికి మా వూరి కథొకటి చెప్తాను వింటారేంటి?'' అన్నాడు.

"తప్పకండా'' అని ఆ చల్లటి పనసచెట్టు మొదట్లో కూర్చుంటే తక్కిన వాళ్లంతా జేరారు.

ఊళ్ళో రాజుల మేడలూ మండువా లోగిళ్ళు చాలా ఉన్నాయిగానీ వర్ధనరాజుగారి దివాణం తర్వాతే అవన్నీ. రాజ వీధిని జేర్చి వుంది వారి చావడి. దాన్ని కాకర్లపూడి వారి చావిడి అంటారు. దాంట్లో దశావతారాలూ, పేకాటలూ జరుగుతుంటాయి. రాత్రుళ్ళు పురాణకాలక్షేపాలు జరుగుతాయి. చావడికి అటూ ఇటూ పెద్ద పెద్ద గచ్చరుగులు. మధ్యనున్న ద్వారబంధం దాటి లోపలికెళ్తే లోపల అర్ధచంద్రాకారంలో రంగురంగుల అద్దాల కిటికీలున్న గోపీచందనం రంగుమేడ. దాని చుట్టూ పెద్ద ప్రహారీగోడ.

లోపలికెళ్తే ఎత్తుగా పుష్టిగా బలంగా పొడుగాటి గిరజాల జుట్టూ, సిందూరపు బొట్టూ, మెలేసిన కోర మీసాల్తో వుండే వర్ధనరాజుగారు పెద్దాపురం శిల్కులాల్చీ, ప్లేటంచు పొందూరు ఖద్దరు పంచా, పిఠాపురం నూర్జహాను అత్తరుతో గుబాళించి పోతావుంటారెప్పుడూ.

అతిథుల్ని తన ఇష్టానికి పిలుస్తారు భోజనానికి. అలా పిల్చినందుకు రాజుగార్ని ఒక్క మాటనరు రాణిగారు. సరిగదా, ఆవిడే వంటశాలలోకెళ్ళి స్వయంగా వండి పనోళ్ళతో లోగిట్లోకి పంపిస్తుంటారు. ఈ అతిథులు పర్లేదు, అర్ధరాత్రీ అపరాత్రీ అనక రంగుల సవ్వారీ బళ్ళమీద ఆడవాళ్ళు బిషాణా సావిట్లోకి దిగుతుంటారు రాజుగారి కోసం. ఆ వచ్చిన వాళ్ళకి వండి వడ్డిస్తుంటారు మారాణీగారు.

విజయనగరం అవతల రాజపులోవలో ఉంటా ఎప్పుడన్నా చుట్టం చూపుకొచ్చే వర్ధనరాజుగారి అమ్మయ్యగారూ కన్నమ్మయ్యగారూ అప్పయ్యగారూ, ఆ రాత్రిపూట దిగేరు దివాణంలోకి. సరిగ్గా అదే టైముకి ఈ ఆడోళ్ళు కూడా దిగేరు. ఈళ్ళొచ్చినట్టు ఆళ్ళకి తెలీకండా వుండటానికి చాలా అవస్థలు పడాల్సొచ్చింది మా రాణిగారికి.

ఒకసారేవయ్యిందో తెల్సాండీ, పెద్దాపురం నించి దిగిన నల్లశిల్కు చీరమ్మాయికి రాణీగారు ఇలా మర్యాదలు చేసి వెళ్ళేప్పుడు పసుపూ కుంకుమా చీరా జాకెట్టూ పెడితే ఏడుస్తా మా రాణీగారి పాదాల మీద పడిపోయి ఆ తర్వాత వృత్తి వదిలేసి దొండపూడి సాధువుగారి ఆశ్రమంలో చేరిపోయిందంట. ఇప్పటికీ మా ఉత్తర కంచిలో కథల కింద చెప్పుకుంటారా సంగతి.

జిల్లాలో ఎక్కడ కోడి పందాలు జరిగినా ఆ వార్తలు రాజుగారికి అందుతాయి. వచ్చేటప్పుడు ఉత్త చేతుల్తో వచ్చే వర్ధనరాజుగారు వెళ్ళేటప్పుడు ఎన్ని నోట్లకట్టలు తీసుకెళ్తున్నా మా రాణిగారు వద్దని ఆపరు సరిగదా ఆయన ఆనందానికి అడ్డెళ్ళగూడదు అనుకుంటారు.

రాజుగారికి నోటిదురుసు ఎక్కువ. ఎక్కడ ఏం మాటాడాలో తెలీదు, ఎలా మాటాడాలో తెలీదు. కాస్త పుచ్చుకున్నాకా అయితే బొత్తిగా తెలీదు. నోటి కొచ్చినట్టు మాటాడి గొడవలు పడొస్తే తెర వెనకనుంచి రాణీగారే మనుషుల్ని పంపించి గొడవలు సర్దుమణిగే ఏర్పాటు చేస్తారు. అంతే గాకండా వర్ధనరాజుగారి గురించి బయట ఏవనుకుంటున్నారో ఎప్పటికప్పుడు వాకబు చేయించి, వారికి పదికాలాలపాటు మంచి పేరు రావడానికి ప్రయత్నాలు చేస్తుంటారు.

లోవకొత్తూరు నించి ఒక గుంపు దివాణంలో కొచ్చిందారోజు. లోపల్నుంచొచ్చిన రాజుగారు ఏంటన్నారు. వాళ్ళకి పెద్దయిన ఆ మనిషి వర్ధనరాజుగారి ముందుకొచ్చి వాళ్ళ వూరు నాలుగూళ్ళ కూడలిలో వుందంట. అక్కడ వందడుగుల ఎత్తున్న ఆంజనేయస్వామి విగ్రహం కడదామంటే ఎవరూ రూపాయి చందా ఇవ్వలేదంట అందుకని మీ దగ్గర కొచ్చేం అన్నాడా పెద్ద.

"వందడుగులు కాదు రెండు వందల అడుగుల విగ్రహం కట్టించి పంచరంగులు వేయించండి మొత్తం నేనిస్తాను" అన్నారు రాజుగారు.

వాళ్ళంతా ఒక్కసారిగా వర్దనరాజుగారికి నమస్కారం చేసుకుని జయజయ నాదాలు చేసుకుంటా వెళ్ళిపోయారు.

మాటివ్వడం జరిగిందికానీ ఆ రెండు వందల అడుగుల స్వామి విగ్రహానికి చాలా ఖర్చయ్యింది. దివాణం లో సొమ్మంతా తీసిచ్చినా చాల్లేదు. అప్పుడు రాణీగారు వజ్రాలు పొదిగిన తమ ఏడువారాల నగలూ రాజుగారి కిచ్చేశారు. ఇలా మారాణిగారి గురించి చెప్పుకుంటాపోతుంటే వీడేదో కల్పించి చెపుతున్నాడు ఇలాంటోళ్ళుం టారా అని మీరనుకోవచ్చు. నమ్మకపోవచ్చు. నా వెనకాల నవ్వుకోవచ్చు. కానీ అల్లాసాక్షిగా నిజం మాటాడ్తున్నానండి.

మా వూరి రాజుల కుటుంబాల్లో రెండు కుటుంబాలు వెనకటికెప్పుడో నెల్లూరుజిల్లాలో వున్న పాపిరెడ్డి పాళెం వలస వెళ్ళిపోయేయి. వాళ్ళమ్మాయి పెళ్ళికి ఆ రాజులు మా వర్ధనరాజుగార్ని స్వయంగా వచ్చి పిలిస్తే మందీ మార్బ లంతో బయల్దేరి వారం తర్వాత తిరిగొచ్చేరు రాజుగారు.

వచ్చిన వర్ధనరాజుగారు ఏదో మనేదతో మంచం పట్టేరు.

రాజుగార్ని చూసి బెంబేలెత్తిపోయిన మారాణిగారు “ఏవయ్యిందో చెప్పండి” అన్నారు.

చెప్పకండా అటు పక్కకి తిరిగి పడుకున్నారు రాజుగారు.

ఎంతసేపు ఎన్నిసార్లు అడిగినా చెప్పడం లేదు రాజుగారు.

ఎప్పుడూ లేంది రాణీగారి గొంతు శృతి పెరిగి పెద్దగా అరుస్తూ “చెప్పకపోతే నా మీద ఒట్టే” అన్నారు.

అప్పుడు చెప్పేరు వర్ధనరాజుగారు. పెళ్ళికెళ్ళిన పాపిరెడ్డి పాళెంలో ఒక అందమైన నల్లటి అమ్మాయి మీద మనసుపడ్డారు. మనుషుల్ని పంపించి అడిగిస్తే ఒక పొద్దుటి పూట వర్ధనరాజుగారి విడిది దగ్గరకొచ్చిన ఆ నల్లటి అమ్మాయి ‘ఈ వయసులో నేన్నీకు కావల్సివచ్చేన్రా?’ అని తిట్టి ఉమ్మేసి వెళ్ళిపోయిందంట. ఆ అమ్మాయి పేరు రత్నకుమారంట. రాజుగారి మనేదకి కారణం అదంట.

ఆమె చుట్టూ వున్న ఆడజనాన్నేసుకుని ఆ అమావాస్యరాత్రి పాపిరెడ్డిపాళెం బయల్దేరారు మారాణిగారు.

వారం పదిరోజులు గడిచాయి.

ఆవేళ తెల్లవారుఝామున రాజుగార్ని తిట్టి ముఖంమీద వుమ్మేసి వెళ్ళిన ఆ రత్నకుమారితో దివాణంలోకి దిగారు మా రాణిగారు.

నల్లటి ఆ రత్నకుమారిని చూసిన వర్ధనరాజుగారికి తలెత్తి రాణీగార్ని ఎలా చూడాలో అర్థంగాక సిగ్గుతో తలొంచుకున్నారు.

ఆర్నెల్లు గడిచినియ్యి.

వర్ధనరాజుగార్ని రకరకాల డిమేండ్లు చేసి ఆయన దగ్గర్నించి వస్తురూపంలోనూ డబ్బురూపంలోనూ చాలా డబ్బు లాగేసుకోడం మొదలెట్టిన రత్నకుమారి రాజుగార్ని మురిపిస్తా బులిపిస్తా వుందిగానీ ఏ రాత్రీ ఆయన పక్కలో పడుకోలేదు. ఒక అర్ధరాత్రి లాక్కున్న సొమ్ముతో సవ్వారీ బండోడి సాయంతో ఉత్తర కంచి దాటేసిందా నల్లటి రత్నకుమారి.

ఆ మనిషెళ్ళిపోయిన తర్వాత చాలా బెంగెట్టేసుకున్నారు రాజుగారు.

కాలం గడుస్తుంది.

ఆస్తులు సర్వం పోయాయి. దివాణం గోడలు కూల్తున్నాయి. బాగా ఆలోచించిన మారాణిగారు దివాణం లో పనివాళ్ళనందర్నీ తీయించేసి తలుపులు మూయించేసి దివాణం లోపలేం జరుగుతుందో పిసరంత కూడా బయటి ప్రపంచానికి తెలీకండా కాపాడారు.

సర్వం ఆర్పేసిన వర్ధనరాజుగారు ఓ తెల్లవారుఝామున కాలం చేశారు. పిల్లల్లేని వారి వంశం అక్కడితో అంతమైంది అని, చెప్పడం ఆపిన నాజర్ "ఐనాగానీ ఇప్పటికీ దేవుడి పల్లకీ ముందు మూసి వున్న వర్ధనరాజుగారి దివాణం ముందు ఆపి ఆ రాజుల పేర్న అర్చన చేసి ముఖ్యంగా మారాణి పేర్న ప్రత్యేకమైన పూజలు చేసేకగానీ వూళ్ళోకెళ్ళదు. అలాగే వీరముష్టోళ్ళు, గంగిరెద్దులోళ్ళు, పగటి వేషగాళ్ళు, మల్లికాసులోళ్ళు, మొదటి ఆట వర్ధనరాజుగారి దివాణం ముందే కడతారు. వాళ్ళ ఆటలూ పాటలూ మారాణిగారు ఆ దివాణం కిటికీలకున్న పంచరంగుల అద్దాల్లోంచి చూస్తున్నారని వాళ్ళ నమ్మకం."

"ఇంతకీ ఆ రాణిగారు దివాణంలో వున్నారా లేరా?" కుతూహలంగా అడిగాడు ఫకీర్రాజుగారు.

నవ్వాడు నాజర్.

"నువ్వు చెప్పిందంతా విన్నాకా మీ సుగుణమ్మగారి కంటే ముందు ఉత్తర కంచి వెళ్ళి వర్ధనరాజుగారి దివాణంలో వున్న మీ రాణీగార్ని చూడాలనుంది?" అంది గీతాంజలి మేడమ్.

మళ్ళీ నవ్విన నాజర్ "ఈ ప్రపంచంలో మూడో కంటికి తెలీని రహస్యం ఒకటి చెప్పనాండీ?" అన్నాడు నాజర్.

"ఏంటీ?" అన్నాం.

"మారాణీగారే ఈ సుగుణమ్మగారు" అన్నాడు నాజర్.

"అర్థం కాలేదు" అంది జనని.

"ఒక అర్ధరాత్రిపూట ఆ దివాణం వదిలేసి ఈ బొర్రాగుహలు దగ్గరకొచ్చి హోటలు పెట్టుకున్న మారాణీ గారే ఈ సుగుణమ్మగారు... పదండి భోజనాల టైమయ్యింది" అన్నాడు నాజర్.

స్వాతి సపరివారపత్రిక
13 అక్టోబర్ 2006